

Odgovor. Obe stranki ste v svojem shodu 8. in 9. oktobra 1872. leta po svojih voditeljih izrekli, da cilj njunih prizadev je priznanje in izgotavljenje prava na vse strani. S tem pa je bilo izrečeno, da pravice dežel, kakor pravice države in cesarja, svete pravice katoliške cerkve ravno tako kakor pravice in svoboščine družih postavno priznanih cerkvá, pravice narodne kakor pravice družinske se morajo priznavati in do veljave doognati. S tem pa je bilo tudi izrečeno, da obe stranki, ki ste popred vsaka po svojih potih delali, morete in morate zedinjeni delati v to, da Avstrijsko cesarstvo zopet pride do moči, velikosti in varnosti, kajti če tudi cesar Franc I. že dolgo počiva v grobu, vendar geslo, napisano na dvorna vrata „*Justitia regnorum fundamentum*“ (pravica je temelj državam) na veke resnično ostane. Pravica res je temelj državam, in še le, ko se je to geslo potisnilo na stran, je na mesto narodnega miru nastopil narodni prepir, moč in veljava Avstrije pa je obledela in v nevarnosti je njen obstoj.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Rusije 20. febr. (4. marcija.) — „Mir zaključen — vojsko vijstupajet v pohod“, mi je te dni rekel ruski prijatelj. Pravi paradoks je rekel ruski prijatelj! si bo morda mislil kdo iz čestitih čitateljev. Nu, podobni paradoksi se čitajo vsaki dan: Razupiti ustavoverci ustavo podirajo; nasprotniki ustave se za njo potezajo. Poljaki, želeči avtonomije, tiče, kakor prikovani, med centralisti. Rusini iščejo zavetja svoji narodnosti, kakor jagnje varnosti pri volku. Najbolj razupiti svobodoljubneži svojo voljo najbolj surovo vrivajo drugim. Najbolj srditi nasprotniki nezmotljivosti najstrupeneje pihajo, ako jim kdo pové, da oni sami se v eno mer motijo itd. itd. Kakor vsi taki paradoksi, tako je resničen tudi paradoks mojega ruskega prijatelja: Vojskovoda lord-diplomat Klarendon in knjaz-diplomat Gorčakov sta začela pred tremi leti vojsko za srednjo Azijo. Krdela borcev — uradnikov in najemnikov — žurnalistov so priostrila svoje gusje orožje in neusmiljeno so prolivali — čez Danske glave — črnila. Sredi bojnega hrupa pobere Hektora-Klarendonn nemila smrt. Njegov naslednik Paris-Granvil se obrne k Ahilu-Gorčakovu za razloge, zakaj prav za prav da gre. Gorčakov odgovarja: Vi nam niste nikakoršne Lenčike ukrali, a mi tudi vam ne; mi iščemo samo varnosti pred tolovaji na naši trgovski cesti, ktera pa ne drži čez vašo deželo: zato tudi nam ni jasno, zakaj ste vojno z nami začeli. Granvil meni: Nu, če je tako, mi nimamo nikakoršnega povoda, dalje vojevat se z vami; samo tega vendar ne moremo dopuščati, da bi vaša krdela razbojnike podila do naše Indije — vi bi znali čez mejo vstreliti v streho naše ločnate Indije. Treba je vstvariti neutralno zemljo med našimi in vašimi mejami. Vi ste v srednji Aziji bolj znani, kakor mi, narisajte jo nam, potem vam bomo odmerili, kako daleč od vas se bomo čutili varne pred vami.

Na to se Gorčakov nameni srednjo Azijo obrisati. Poslal je preteklo jesen, kakor sem Vam v poslednjem dopisu sporočil, 300 kozakov, pogledat, kod se najudobneje pride v Hivo, kamor misli prihodnjo spomlad odpraviti kartografe in z njimi pet tisoč kozakov. Angležki najemniki so zagnali krič, ko so slišali, kako misli Gorčakov Azijo risati, in lord Granvil ne zamudi povedati, da on tako ni mislil; ako bodo kozaki Azijo risali, da je ne smejo risati dalje, kakor do mej Afganistana, države poštenega emira Šir Ali, k kateri da se prištevajo tudi vse oaze na južnem bregu vrhnjega teka reke Amu-Darja. Gorčakov dé, da proti temu nima

prav nič sicer reči, samo za mir v srednji Aziji da se mu nevarno zdi, prištevati doline južnih pritokov reke Amu-Darja k Afganistanu, ker v teh krajih Afganci nikdar niso mogli ukrepati svoje vlasti. Nič manj pravice na te doline in planine, kakor Afganci, nimajo Kokanci ali Kitajci in posebno Semireški han Jakub-Bek, najpoštenjši vladar v srednji Aziji. Najbolje pa bi bilo priznati jim samostojnost, za katero so se vselej na vse strani borile. Drugače zna teči kri na severni in južni strani Amu-Darja. Granvil pa trdi, da tega se ni bati, češ, da Šir-Ali je ubogljiv človek in Anglija da ima dovolj veljave, držati ga v odkazanih mu predelih.

(Dalje prih.)

Iz Trsta 15. sveč. — Vsak narod se more izobraziti ali omikati po svoje. To je bila resnica od nekdaj. Zato dajajmo poduk narodu našemu v jeziku njegovem. Če pa je kje tega potreba v naših deželah, potreba ga je zdaj posebno tudi v Trstu in v okolici njegovi. Tukajšnjim gospodom, ki imajo odločivne glasove v deželnem zboru in jih bodo imeli, žalibog! še tudi v prihodnje, je glavni cilj ta, da vse poitalijanijo. To nam kaže očitno zadnji govor Piccirole in njegovih hudih privržencev zastran Rojanske šole. Najboljše in najkrepkejšo orožje zoper to naj bo pa nam — večkratno spisovanje in razprostriranje malih, lepih, podučivnih, prav mikavnih in vabilnih knjižic med mladino, ki jih gotovo rada čita. Vsaj poznamo tukaj več Slovencev, zlasti v Rocolu in Kadinu, ko so hodili sicer v italijanske šole, a vendar beró rajši slovenske časnike in knjige, in to po znanem pregovoru, da „kri ni voda“. Po tej poti bi utegnili gotovo še marsikaj rešiti pogube. A trdne volje in resnega truda je treba, da se to napravlja, in da ne ostaja le prazna želja, kakor je ostalo dozdej, žalibog! pri naš že marsikaj družega. Česa da potrebuje prav za prav mladina Tržaške okolice, to je povedal sicer na kratko, a vendar zadosti jasno J. Godina-Verdelski na 97. svoje knjige: „Opis in zgodovina Trsta in njegove okolice“.*) — Nedavno je odprl zlatar in srebrar L. Janežič (Janesich?) na borsnem trgu nasproti prekrasnega poslopja „Palazzo Modello“ svojo novo krasotno prodajalnico. Po vsi pravici jo ogledujejo in občudujejo kot nekaj res posebnega tukajšnji in tuji ljudje. Vnanjščino je napravil inženir Bruni; kar pa se tiče znotranjščine, katere posebno krasoto in izvrstnost se še mnogo bolj občuduje, izpeljal je znamenito delo v njej neki Kante, čegar priimek se nahaja, kakor nam je znano, na bližnjem Krasu, česar pa ne vé še izdajatelj tukajšnjega časnika „Il Cittadino“, sicer bi gotovo ne bil pisal zadnjič „il nostro famoso Cante“ (mislé, da je res Italijan po rodu!), ko je jako hvalil njega in Janežiča, ki se je rodil sicer v Trstu, a je vendar slavjanskega plemena.

Iz Bohinja blizo Triglava. — Naše gorenske planine so podobne Švicarskim in Tirolskim okrajem, v katerih se živinoreja posebno čišla in kjer planšarstvo daje tudi lep dobiček. C. k. ministerstvo kmetijstva daje že od leta 1869. spodobne denarne podpore v povzdigo do-brega in umetnega gospodarstva po planinah in še posebno v ta namen, da bi se ustanovile družbe, ki bi sir delale. Za letos je 1000 gold. izročeni družbi kmetijski kranjski z zaukazom, naj jih kot darila razdeli med take posestnike, ki v planinah izgledno gospodarijo in jih zboljšajo. Že je odbor družbe kmetijske naredil iz tega denarja premije po 50 do 100 gld.,

*) Kakor smo izvedeli, piše in napravlja zdaj gosp. J. Godina-Verdelski neko važno „biografijo“ (živenjepis) na obširno z raznimi vmesnimi pripovedi (epizodami) podučnega in tudi kratkočasnega obsežka, posebno za naše ljudstvo, ki jako potrebuje takih reči.

kateri se bodo dali takim, ki dobro gospodarijo na planinah in tudi takim, kateri iz mleka delajo dober sir.

Tukaj v Bohinji so male kmetije, v katerih gospodarstvu je po 5 do 12 mlečnih krav. Posameznim za-se ne kaže sira delati in planšarice kuhajo iz mleka maslo, katero v polnih dežah se je prevaževalo v Trst, odkoder je šlo čez morje v Gregovsko in v Egipt.

Dobra, varčna Bohinjka se rada pobaha, da napravi po 2 do 5 centov masla. Mleko je za Bohinj imeniten pridelek. Da bi bil dobiček z mlekom še večji, je vlada skrbno pripravljena, premije vrednim dati. V Tirolih so se že zbrale družbe, katere, kakor v Švajci in na Bavarskem Algau-u delajo težke sirske hlebe.

Tudi naše Bohinjke spoznavajo, da je dobro biti prijazna sosedina, katera v družbi zdatno moč ima in lahko z dobičkom gospodari. Že je tudi tukaj nekaj zaupljivih gospodinj, katerih več skupaj izročuje pridobljeno mleko majarici, katera izdeluje sir, skuto, maslo na velk.

Za preteklo leto so očitne pohvale vredne pridne Bohinjke blizo jezera na Poljih in iz Ribčevega laza, in te so: Anzelnova Mlekuž, Kubejova Kogoj, Lorenarica Artenca, Štiharjeva Osredok, Marinčenica, Tišava in Repinka.

V teh 8 hišah je pričetek dobrega po Švicarsko izdelanega sira v Bohinji.

1 cent takega sira velja 35 gold. in skuta je po 24 gold. cent. 30 kôz je v 12 tednih dalo mleka za 1 cent in 25 funtov sira in 60 funtov skute in še nekaj funtov masla.

Iz Dolenskega 25. februarja. V. (*Grof Chorinski — okrajni slovenski Koller.*) Ljube „Novice“! povejte svojim slovenskim bralcem, kakošne cvetke šolstvo, maltretirano od današnjega liberalizma, tudi na Dolenskem poganja. Pretekli teden je došel krajnemu šolskemu svetu na Raki od okrajnega šolskega sveta v Krškem kar nenadoma dekret za provizoričnega učitelja P. na Raki, s katerim se njemu učiteljska služba na R. definitivno izročuje. Le-ta učitelj je bil lansko leto okoli svečnice, dasiravno je do tistih dob imel že definitivno službo, vendar le kakor provizor na Rako poslan. Da je moral definitivno službo s provizorično zamenjati, gotovo ni bilo brez veljavnih vzrokov. Čudno je to, da ni bil krajni šolski svet na Raki o tej za celo faro tako važni zadevi kar nič za svoje mnenje poprašan, zlasti, ker krajni šolski svet, ki ima svojega učitelja vedno pred očmi, gotovo povsod tudi o njegovi vsestranski sposobnosti najbolj zanesljivo sporočati more. To bilo bi tukaj tem bolj potreba, ker so se pritožbe zoper učitelja P. že od vseh platí glasile, ter se je g. župniku že tudi tolikokrat od strani farmanov očitalo, da on z osornim učiteljem vse preveč prizanesljivo ravna in mu celó potuho daje. Prav zarad tega tedaj, ker si učitelj od časa svojega bivanja na Raki ljubezni in zaupanja ni pridobil, je prvosednik krajniga šolskega sveta hotel preteklo nedeljo 23. februarja t. l. učitelju omenjeni dekret v pričo zbranega šolskega sveta izročiti, ter ga je zarad tega tudi skupaj poklical. To pa se je njemu tolikanj bolj potrebno zdelo, ker je dobro čutil, da bi drugače farmani vzrok stanovitnega postavljenja učiteljevega le njegovemu skrivnemu delovanju pripisovali. Ne da bi bil pervosednik zraven šolskega sveta tudi še druge farne zastopnike skupaj klical, se je, kar si on ni domišljeval, onega zborovanja 23. februarja na čelu občespoštovanega župana in dveh srenjskih svetovalcev še 9 srenjskih odbornikov vdeležilo, ki so vsi od prvega do zadnjega svojo nezadovoljnost z učiteljem izgovorili. Vse predsednikovo prizadevanje zbrane poštenjake pregovoriti, da bode učitelj, kakor stanoviten v svoji službi, se v prihodnje priza-

deval, svoje dolžnosti vestno in zvesto spolnovati, bilo je prazno prizadevanje. Vsi so enake misli ostali, naj se njihova nezadovoljnost naznani okrajnemu šolskemu svetu, ter naj se tudi poprosi, učitelja še v njegovi začasnosti pustiti, ali pa učiteljsko službo na Raki razpisati, je zahteval krajni šolski svet in 12 srenjskih zastopnikov. In da bi to zahtevanje pravično in pošteno ne bilo, kdo bi si mogel kaj takega misliti? Zdaj pa zvedi ubogi zatirani slovenski narod! kaj je prišlo iz tega po vsem pravičnega zahtevanja farnih zastopnikov! Koj drugi dan dirja učitelj P. do c. k. o krajnega glavarja v Krško, ter mu vse poštenjake, ki so nad njim svojo nezadovoljnost razodeli, za puntarje zatoži, ter še tudi pri tej priložnosti dva srenjskih možin še nekega drugega poštenega posestnika za nabiratelje podpisov za addresso do presv. cesarja, ozir volilne reforme ovadi. In kdo bi si mogel domišljevati, da kar na pritožbo takega ovaduha bil je krajni šolski svet Raški in so bili župan in drugi zatoženi 20. februarja t. l. za 10. uro dopoldne k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Krško poklicani. In kako se je izvrševala obravnava, ki tako tesno blagor Raške fare zadeva? Težko mi bodeš verjel, ljubi slovenski narod, ako ti odkrijem, kakošne silovitosti so se oni dan v uradni pisarnici c. k. okrajnega glavarstva v Krškem godile ter se je okrajni glavar grof Chorinsky tako daleč pozabil, da ni vedel, da nima sužnih pred sebo! Pohlevni kakor ovčice so pozvani pričakovali od g. Chorinskega, da jih bode on, ako niso prav ravnali, lepo podučil, ako so pa kaj zakrivali, da jih bode spodobno posvaril. — Ali temu ni bilo tako. Vsa drugačna je dandanes nemška kultura! Iz ust grofa Chorinskega ni bilo skoraj družega slišati, kakor: „Maulhalten“, „Holtsmaul“, „Sakerment“, „žandarji so zunaj“ itd. Take in enake psovke in preklinjevanja so vprek letele, da je mirne može strah pretresal in groza. — Povedite nam g. grof, ki ste se pri tej čez vse žalostni obravnavi s priimkom cesarjevega namestnika tolikanj šopirili, kdaj ste vendar sprejeli od presvitlega cesarja oblast takega uradovanja ter pravico pohlevne državljane tako neusmiljeno begati? Ko se je grof pri taki silovitosti izpehal ter vsem poklicanim poštenjakom, njim ne pripustivši, da bi se bili z najmanjšo besedico opravičevali, „Rüge“ v protokol zdiktil, ne da bi jih bil zaslišal, so eden za drugim ponižno in mirno odstopili. — Kaj pač smemo od enakih silovitosti na blagor šole upati in kaj nam bode iz tega dozorelo!

Iz Kranja 10. jan. — Od vseh družih čitalnic se bere po slovenskih časnikih, ali imajo „besede“ in kako se vršijo itd., samo o naši se nič ne bere nikjer, če tudi ravno nismo še popolnoma zaspali. Dokaz temu je, da smo imeli predpustom 7 veselic, med temi tudi slovesno Vodnikovo besedo, ki so bile vse dobro obiskovane in lepe. Imeli pa smo tudi zadnjo nedeljo 9. dne t. m. „besedo“, pri kateri ste — vkljub čmernemu čitalničnemu glasoviru — dve gospodičini pokazali lepo umetnost svojo; potem se je igrala vesela igra „1. 2. in 3. poglavje“; gospodičine in gospodje so izvrstno rešili svoje naloge; živahna pohvala bila je zato prav zaslužena; veselico pa je končala tombola. — 23. dne t. m. imamo zopet besedo s petjem in igro. — Tem veselim novicam moram pa pristaviti še drugo grenko, da gosp. dr. Mencinger se je predsedništvu odpovedal, ž njim pa tudi gosp. podpredsednik; zato imamo prihodnjo nedeljo občni zbor, da si novega predsednika izvolimo, ali prav za prav starega za novega sopet izberemo. Prepričani smo, da narodne naše može vodi le čisto rodoljubje, katero na stran pušča vse drugo, kar spada na drugo stran, zato pa tudi upamo, da se bodo razvedrili vsi oblaki, kateri ta hip nad naše društvo vi-

sijo. Naj toraj častiti društveniki v polnem številu pridejo k volitvi in si prijateljsko roke podajo za novo trdnejšo zavezo. V malih mesticah, to je povsod tako, pridejo včasih privatne nezgode vmes, ki pa ne smejo narodnim zavodom na kvar biti, da potem nasprotniki naši napak mislijo, da narodna stvar propada. Kterim pa je večja zmožnost dana, koristiti jej, oni imajo tudi več dolžnosti, žrtovati svoje talente domovini. O narodnih zadevah ne velja izgovor: naj pa drugi delajo! Vsi delajmo, vsak po svoji moči, in nemčurji bodo kmalu testament naredili.

Iz Radoljice. (*Telegrafno štacijo*) dobimo tudi mi v Radoljico; sicer le je postranska štacija, al telegraf je. Dobro!

Iz Dravclj pri Ljubljani. — V naših Šentvidskih hribih se kaže nov zaslužek za pridne roke: tako je na Kamnigoricah trd apnenik s kremencem pomešan in ljubljanski gosp. Tavčar iz Bežjegrada izdeluje zidarsko kamenje, katerega voz za vozom odvažujejo za nova zidanja; iz Strmice blizu Glinic pošilja naš kamaosek gosp. Lovrenec Vodnik svoje mojstersko delo že dalje po svetu; pod Toškim čelom je siv, rdeč, višnjev, črn kamen, ki se da lepo obdelati; za Brežanjem — prav za prav — ves breg od Toškega čela do Podgore in Medna je iz skrlčja in v sredini so najboljše skalice (šifer) za streho. — Že pred sto leti so Šentvidčani v svojih hribih tukaj skrlči lomili za svoja zidana pohištva, Šentvidska cerkev je bila novozidana s skalicami domačimi pokrita, sedaj sledijo gospodarji po svojih delih za skalicami; in Puklar Florjančič iz Poljan je srečno že prodal en del svojega hriba za 10 krat dražji denar. Na Brežanji za Gradišem, na solnčni strani v Kotu, jih koplje že 25 delalcev v goro, ki lomijo višnjevoslito skrlčevje in trije režejo in strižejo strešne skalice, ktere so trdne, da čisto zazvoné. Pretekle dni bilo je teh skalc že za dva vagona polna napravljenih, da se peljejo na Hrvaško. Vsakih 14 dni se tukaj okoli 200 gld. zaslužka izplačuje.

Iz Ljubljane. — Poleg bridke a ne nepričakovane novice, da je „rajhsrath“ sprejel postavbo za volilno reformo, došle ste nam pretekli teden dve neizmerno veseli: ena iz Dunaja, da Poljaki in naš Črne so zapustili zbornico poslancev, predno je prišla volilna reforma v razpravo, — druga pa iz Prage, da je Škrejšovski nekrič spoznan hudodelstva, katerega je bil obdolžen. O obojni zadevi povemo kaj več na drugem mestu. Tukaj pa se nam dostojno zdi čestitati našim državnim poslancem (gospodom grofu Barbot-u, dr. Costi, Jugovicu, Horaku in dr. Poklukarju), da se niso udeležili zbora, ki je, kakor je Groholski in za njim Črne rekel, z direktnimi volitvami sklenil ustavolom. Oni tedaj niso tega krivi, kajti oni se niso udeležili tega zbora, in ker niso šli v to skupščino na Dunaj kakor tudi nemški Tirolci ne, včinili so s svojo nepričujočnostjo — kakor „Wanderer“ pravi — tudi na Poljake netajljiv vtisek, po katerem tudi takim Gališkim poslancem, ki so še nekoliko omahovali, ni bilo lahko ostati dalje v zboru. Poleg tega so naši poslanci, da niso šli v ta zbor, prihranili stroškov okoli 5000 gold., za katero varčnost bi jim, se ve da toliko bolj hvaležni bili, ako bi veliki ta znesek prišel na dobro naši deželi. In zdaj še le, ko vidimo, kako je tako važna in osodepolna postava kar poprek „per Bausch und Bogen“ bila v pičli eni uri sprejeta, je prav očitno, da so naši „Tagblattniki“ le zato hujskali naše poslance v „rajhsrath“, da bi asistenti bili postavi, ki ob tla deva pravico deželni ustav. Naj bi bil le kdo nasproti govoril in če bi tudi sam Demostenes bil, zasmehovali bi ga bili „ustavoverci“, da bi bila groza.

— (*Odbor družbe kmetijske*) je pretekli teden do-

ločil, kdo iz državne subvencije dobí panjove in premije v denarji za marljivo čbelorejo. Vsi učitelji in skoro vsi kmetovalci dobijo, kar so prosili. Brž ko pridejo naročeni panjovi iz Gorenskega, bodo „Novice“ naznanile, kaj vsak dobí, da potem pride vsak po svoje. Ker je Porentovih in Sumperjevih panjev še več naročenih, naj se še oglasi, kdor želi kakega dobiti, pa skaže naj, da je priden čbelorejec.

— (*Oklic*.) Rusovsko laneno seme je prejela družba kmetijska, tudi gozdna semena so tukaj. Kdor tedaj je naročil lani ali prosil za gozdno seme, naj pošlje ali pride sam v pišarnico družbe kmetijske.

— Od gosp. dr. Costa je vredništvo prejelo sledeči dopis:

„Slavno vredništvo! Zeló se je začudil svet, da sedanjí državni poslanci Dalmatinski — izvoljeni po narodno-federalistični večini ondašnjega deželnega zbora — so glasovali za neposredne volitve ter se tako popolnoma ločili od velike federalistične ali državnopravne stranke Avstrijskega cesarstva. Morda mi je mogoče s sledečimi vrstami nekoliko razjasniti to njihovo prečudno vedenje.

V prvi polovici januarija meseca t. l. na Dunaji sedim neki dan v gostilnici s poslancem gosp. Danilom; blizu navi je sedel eden mojih znancev — dvorni svetnik in Nemec. Pogovarjali smo se o različnih političnih stvaréh. Ko pride govor na sedanjí položaj Slovencev in Dalmatinskih Slovanov, izjavlja g. Danilo svoje prepričanje tako-le: „nam Slovencem in Dalmatinskim Srbom je odločeno, da poginemo. Slovenci bodo vsaj v enem stoletji ponemčeni, Dalmatinski Srbi pa poitalijanjeni“. — Osupnil me je ta izrek g. Danila. Ako národnega zastopnika navdaja taka misel, potem se pač ni čuditi, da se véde edino le po načelu oportunitete, to je, začasnega dobička, bodi-si tudi začasnega dobička za narod. Voditeljica pravemu zastopniku naroda vendar je le — srečna prihodnost narodova!“

V Ljubljani 10. marcija 1873.

Dr. E. H. Costa.

— (*Iz zbora političnega društva „Slovenije“*). Zarad mestnih volitev je društvo pretekli teden imelo dva zbora. V prvem zboru se je obravnavalo vprašanje: ali naj narodna stranka voli ali ne, — v drugem pa so se določili možje, ki naj se stavijo za kandidate. — V prvem zboru je predsednik dr. Jan. Bleiweis začel razpravo z nagovorom, v katerem je naznanil družbenikom, da izmed 30 odbornikov je izžrebanih letos 10, za ktere bodo nove volitve 17., 18. in 20. dan t. m. Zadnja leta se nismo udeleževali mestnih volitev, ker deželni zbor je sklenil pravičnejši volilni red, al — še ga nimamo. Če letos misli kdo, naj se društveniki „Slovenije“ udeležijo volitev, da je v mestnem odboru nekoliko narodne kontrole nad gospodarstvom z loterijskim posojilom, se odbor „Slovenije“ ne bode temu zoperstavil; al on (predsednik) in njegovi prijatelji, ki so že mnogo let mestni odborniki bili, kar zdaj povedó, da ne sprejmejo nikakoršnega mandata in da, ko bi do volitve prišlo, naj nikogar njih zbor ne stavi za kandidata. — Po tem nagovoru dr. Vošnjak govori za udeležbo pri volitvah in stavi predlog, da se voli. V daljem govoru pledira dr. Zarnik za krepko udeležbo pri volitvah. Po tem poprime dr. Costa besedo ter reče, da ne stavi nasprotnega predloga, al da on stoji na istem stališču kakor zadnja leta, ko se „Slovenija“ ni hotela udeležiti mestnih volitev, kajti razmere so prav iste po krivičnem volilnem redu, kakor so bile lani in predlanskim, in ker peščica národnih zastopnikov med množino nasprotnikov bi le

prazno slamo mlatila. — Zbor z veliko večino glasov sklence volitev. — V drugem zborovanju so bili kandidati stavljeni. Al čudo golemo! oni, ki so bili najbolj zavzeti za volitev, so rekli, da ne sprejmejo candidature, in drugi že izvoljeni za kandidate, so se odpovedali! In tako je bil zborov principiелni sklep za volitev vničen s faktično odpovedjo izvoljenih. „Slovenija“ je po takem popustila delovanje za volitve. — Toliko za danes; če bode treba, drugi pot več.

— Volitev za kupčijsko zbornico menda še ne bo kmalu, ker imenik volilcev še ni gotov.

— Gosp. dr. Costa se je v ponedeljek o opravih banke „Slovenije“ podal v Prago.

— (*Dramatičnega društva*) zadnja predstava resne igre „Marie Jeanne“ bila je v vsem izvrstna. Iz vsakdanjega življenja vzeta igra je tako lepo izdelana, slovenska prestava tako odlična, da zanimiva vseskozi poslušalca. A tudi igralo se je jako dobro. Čestitati moremo posebno gospodičini Podkrajšekovi, ktera je glavno nalogo izvršila res kot prava umetnica in s tem pokazala svoj izvrstni talent; gromovita pohvala, ki jej je donela po gledališču, bila je tedaj popolno zaslužena. Pa tudi gospodje Kocelj, Šmid, Nolli in gospodičina Jamnikova pripomogli so jako k slavnemu vspehu. S to igro je dramatično društvo lepo ubogatiло svoj repertoar.

— (*Trindvajseta predstava dramatičnega društva*) v deželnem gledališču bo v nedeljo 16. marca. Predstavljal se bode prvič nova igra v 3 dejanjih s petjem „Tambor v Puebli“, slika iz življenja mehiških prostovoljcev po nemškem predelal J. Alešovec.

— Gospodičinja Jerta pl. Fichtenau, po gledališkem imenu gospodičinja Satti, potovaje iz Italije v London, namerava tukaj v petek koncert napraviti v dvorani čitalnični. Sliši se, da je izvrstna pevka.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Zbornica poslancev je tedaj sklenila volilno reformo! V eni uri bilo je vse pri kraju — gotovo ne na blagor Avstriji, le na korist nemško-narodni stranki. Se ve, da do tega, da direktne volitve postanejo postava, še je dolga pot. Da jo sprejme tudi v drugi stopinji zbornica gospôska, o tem ni dvombe; ali pa jo potrdi presvitli cesar, ki ima na tisoče nasprotnih prošinj v svoji roki in ki vé, da le 113 Nemcev, 5 Dalmatincev in dvoje Rusincev je glasovalo za-njo, a zastopniki vseh družih slovanskih narodov in nemških Tirolcev so jej odločni nasprotniki, to je veliko vprašanje in to tem več, ker po besedah „Vaterl.“ Njegovo veličanstvo kar nič ni zadovoljno bilo, da se je v zbornici kar na vrat na nos sklenila tako važna postava. — Naj po tem na kratko povemo, kako se je 6. dan t. m. vršila ta stvar. Zbornica poslancev na galerijah vsa polna poslušalcev; zdaj vstane dr. Herbst in kot poročevalec s hripavim glasom bere kos odsekovskega poročila, zasukanega po centralističnih vzorih. Potem pa poprime dr. Groholski v imenu Poljakov besedo in reče, da državni zbor nima pravice sklepati o postavi, ki se tiče pravic deželnih zborov. Za njim vstane Črne, poslanec Goriški, ter reče, da se sklada z Groholskim popolnoma. In na to zapustijo Poljaci (35) in Črne zbornico — da ne pridejo več nazaj. Osupnjeni so Nemci gledali izhod boriteljev za deželno pravo. Neki grof Bossi-Fedrigotti-Ochsenfeld (laški Tirolec) je hotel govoriti zoper to postavo, pa je bolj črnil federaliste. Kmalu pride do glasovanja. On

in Tržaški Morpurgo glasujeta nasproti, — petorica Dalmatincev, z Danilom in Libusso na čelu, pa za njo na veselje centralistov, a na sramoto slovanskega naroda v Dalmaciji, kakor „Nar. List“ in „Nationale“ glasno svetu naznanjata. — In konec je bil osodepolne seje. —

Česko. Iz Prage 8. marcija. — Skrejšovski in Ružička, 7 mesecev v preiskalnem zaporu, sta proglašena danes za nekriva. Občinstvo v sodnici in brezštevilo ljudstvo na ulicah pred sodnico pozdravljalo je razglas razsodbe z gromovitimi „slava“-klici. Policije bilo je nastavljeno povsod vse polno; vojaki konsignirani. Državni pravdnik, ki je predlagal kaznen ječe za 5 let, je naznanil pritožbo na najvišjo sodnijo.

Hrvaško. — Iz Pešta je 9. dne t. m. došlo „Obzoru“ poročilo, da je deputacija hrvaških poslancev bila od ministra predsednika in ministra komunikacije vrlo prijazno sprejeta. Ministerstva predsednik izrekel jej je živo željo in čvrsto nado, da se Ogerska vlada porazume s Hrvati in da deželni zbor Hrvaški se odpre že svibnja meseca ali vsaj lipnja meseca.

— Prevzvišeni škof Strossmayer, vračajoč se iz Italije domú v Djakovo, moral je prenočiti v Magjarskem Pečuhu (Fünfkirchen). Ta kratki čas postanjka njegovega porabila je mladež Pečuvška to, da je potujočemu škofu napravila „mačjo godbo“ in tako odkrila pravo Magjarsko surovost in prostost. Kdor ve, da Strossmayer reprezentira narod Hrvaški, bode na prvi hip spoznal, da ta demonstracija je bila demonstracija proti Hrvaškemu narodu. „Obzor“ vrlo dobro v kratkih črticah popisuje Pečuvške cigane rekoč: „Pod suncem ima glasoviti „globus“ Ugarske; na tom globusu ima prljavo gnjezdo, koje se zove Pečuh; u tom gnjezdu odgajaju se fine ptice, ili drugimi riečmi: „die wackere Jugend von Fünfkirchen“, koja valjda i u školu ide, gdje su valjda profesori nekadanji honvedski kaprali i frajti“.

Uganjka zastavice v 10. listu.

60 — 32.

Listnica vredništva. Gosp. J. K. iz Il. Bist: Izvrsten je Vaš izrek: „postava je na križ pribita, pravica pa pod križem solzi“; ali pa so pritožbe Vaše v železniški zadevi tudi upravičene, ne upamo si razsoditi, ker ne vemo, ali Vam je znana postava in sena-njo ozir jemali, da iz javnih vzrokov more komu, če tudi ne bi hotel, vzeti zemljišče, se ve da proti pravičnemu odškodovanju in plačilu. To se pravi izposestiti (expropriati) zemljišče. — Gosp. Ant. Č. Poslane smešnice in basni so že zastarale. Hvale vreden je Vaš trud, delati na narodnem polji; le treba je izbirati dobrih predmetov. — Gosp. Podn: Stvar je od obeh strani dogovorjena, tedaj naj je pravde konec; če je bilo kaj napčnega, popravilo se bo gotovo na korist stvari; osebnosti pa denimo „ad acta“ in bodimo si dobri prijatelji.

Žitna cena

v Ljubljani 8. marcija 1873.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 10. — banaške 7 fl. 10. — turšice 3 fl. 60. — soršice 4 fl. 20. — rži 3 fl. 90. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 30. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 10. marcija.

5% metaliki 71 fl. 80 kr. Ažijo srebra 107 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 10 kr. Napoleondori 8 fl. 86 kr.